

Pilot samolotowy zawodowy / liniowy

315308

Inna nazwa zawodu: instruktor lotniczy

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

Celem pracy pilota samolotowego – instruktora (instruktora lotniczego) jest przygotowanie kandydata na pilota do odbywania lotów na statkach powietrznych, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa.

Głównym zadaniem instruktora jest przekazywanie wiedzy teoretycznej i praktycznej osobom, które podjęły się nauki pilotażu statków powietrznych oraz przygotowanie ich do sterowania statkiem powietrznym w taki sposób, aby na każdym etapie lotu (start, lot właściwy, lądowanie) zachowane zostały procedury lotnicze w celu bezpiecznego doprowadzenia samolotu do wyznaczonego miejsca.

Do podstawowych obowiązków instruktora należy przeprowadzenie zajęć teoretycznych i praktycznych. Zajęcia mają na celu przygotowanie kandydata na pilota do zdobycia określonej licencji i uprawnień. Przykładowe licencje, to: PPL – Private Pilot Licence – licencja turystyczna, CPL – Commercial Pilot Licence – licencja zawodowa, ATPL – Airline Transport Pilot Licence – licencja pilota liniowego. W zależności od licencji, którą zainteresowany chce zdobyć, instruktor w trakcie szkolenia teoretycznego może przeprowadzić wykłady z zakresu prawa lotniczego, nawigacji i komunikacji radiowej, meteorologii, **współpracy w załodze wieloosobowej, budowy samolotu wielosilnikowego**, ogólnej wiedzy o sprzęcie lotniczym, głównych zasadach pilotażu, łączności oraz osiągow i planowania lotu.

Jeśli chodzi o szkolenie praktyczne, to polega ono na kierowaniu przez instruktora lotami i nadzorowaniu z ziemi lotów wykonywanych przez uczniów. W trakcie szkolenia kandydaci na pilotów odbywają loty po kręgu i w strefach przylotniskowych, z instruktorem i samodzielnie, następnie instruktor uczy lotów na podstawie wskazań przyrządów (w zakrytej kabinie lub specjalnych okularach) oraz nawigacji (przeloty po wyznaczonych trasach z lądowaniem na innych lotniskach).

Ponadto zadaniem instruktora jest rozwinięcie w szkolonych osobach poczucia odpowiedzialności i zdyscyplinowania. Podczas lotów wymagane jest bowiem bezwzględne przestrzeganie prawa i przepisów lotniczych, a także koleżeństwo i umiejętność współbycia w zespołach. Ważne jest też zaufanie do kolegi, z którym niejednokrotnie będzie się wykonywało lot w zespole.

Pilot samolotowy – instruktor jest bardzo specyficznym zawodem, gdyż wymaga podejmowania szczególnie odpowiedzialnych decyzji, dużej odporności na stres, szybkiego reagowania na zagrożenia, umiejętności logicznego myślenia. Jednym z najważniejszych wymogów do wykonywania tego zawodu jest idealny stan zdrowia, ponieważ zadania wykonywane na przyrządach lotniczych odbywają się często w ciężkich warunkach atmosferycznych (ciśnienie, temperatura itp.).

Środowisko pracy

materiałne środowisko pracy

Praca pilota odbywa się w kabinie samolotu. Współczesne samoloty (szczególnie pasażerskie) zapewniają duży komfort pracy ale tym niemniej pracy tej towarzyszy hałas niejednokrotnie o dużym nasileniu a także intensywne oświetlenie niezbędne przy odczytywaniu wskazań różnych przyrządów pokładowych.

warunki społeczne

Podczas wykonywania lotu pilot nie tylko jest odpowiedzialny za pilotowanie ale także spełnia rolę dowódcy koordynującego pracę całej załogi. Nakłada to na niego obowiązek umiejętnego współdziałania z całą załogą w taki sposób aby cały system działał niezwykle sprawnie przede wszystkim w kontekście bezpieczeństwa. Jednocześnie jednak lotnik wykonuje pracę o charakterze bardzo indywidualnym w której głównym elementem jest relacja pilot-samolot. Pilot chociaż nie ma bezpośredniego kontaktu z pasażerami to jednak oddziałuje na ludzi swoim zachowaniem. Ten element wpływania na pasażerów wiąże się z jego profesjonalnym przygotowaniem do wykonywania zawodu oraz sposób omawiania przez mikrofon różnorodnych spraw organizacyjnych. (sposób startowania i lądowania i zachowanie się samolotu w trakcie lotu). Praca ta niosąc ze sobą niebezpieczeństwo wypadku zawsze jest związana z niepokojem o bezpieczeństwo własne, pasażerów i załogi. W związku z tym ludzie znajdujący się na pokładzie statku powietrznego znajdują się w stanie pobudzenia emocjonalnego o różnym natężeniu. Pilot jest więc zobowiązany także do roli człowieka umiejącego w przypadkach skrajnych reagować tonizującą.

warunki organizacyjne

Warunki organizacyjne pracy wiążą się z całą, ogromną infrastrukturą związaną z lotnictwem pasażersko- transportowym (lotniska, stacje radiolokacyjne, samoloty i ludzie). Pilot nie ma stałych godzin pracy. Przeciętnie pracuje od 6 do 9 godzin dziennie ale czasami loty transatlantyckie przekraczają 12 godzin. Pracuje w dzień i w nocy. Jest to praca związana w sposób oczywisty z koniecznością przemieszczania się na dużych odległościach, i przekraczaniem stref czasowych i klimatycznych. Jako reprezentant określonych linii lotniczych pracuje w mundurze służbowym.

Wymagania psychologiczne

Zawód instruktora wymaga szczególnych predyspozycji psychicznych. Wymagane są: spostrzegawczość, podzielność uwagi, prawidłowa koordynacja ruchów. Ponadto niezbędna jest zdolność określania położenia przestrzennego, gdyż loty wykonywane są często w ciężkich warunkach atmosferycznych, ważna jest także zdolność właściwej interpretacji wskazań przyrządów pokładowych oraz odporność na długotrwałe przebywanie w sytuacji ciągłego stresu. Wszystkie wymienione cechy są konieczne do bezpiecznego latania (skakania). W związku z tym, że z zawodem tym łączą się zadania dydaktyczne, wymaga on dodatkowo takich cech, jak: umiejętność działania w zespole, zdolność przekazywania informacji i umiejętności, komunikatywność, rzeczowość, łatwość nawiązywania kontaktów, obowiązkowość i sumienność. Każdy instruktor lotniczy w ramach swoich umiejętności pedagogicznych i psychofizycznych

powinien posiadać także zdolności oceny psychofizycznej szkolonego ucznia, w celu określenia jego predyspozycji do latania bądź skakania. Predyspozycje psychofizyczne instruktorów badane są szczegółowo w ramach badań lotniczo-lekarskich.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Wymagania fizyczne i zdrowotne wobec pilotów instruktorów są bardzo wysokie, gdyż ich praca jest wykonywana w bardzo ciężkich warunkach, tj. częste wahania oraz obniżenia ciśnienia, przyspieszenia i przeciążenia, promieniowanie słoneczne, **wpływ temperatury**, itp. Wymagana jest wysoka ogólna wydolność fizyczna, duża sprawność układu krążenia i oddechowego, a także duża sprawność narządu wzroku i słuchu oraz duża sprawność narządu równowagi. Wymagania te są ściśle określone w przepisach dotyczących badań lotniczo-lekarskich. Badania przeprowadzane są przez Główny Ośrodek Badań Lotniczo-Lekarskich we Wrocławiu i Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej w Warszawie. Badania lekarskie są niezbędne do tego, aby w ogóle rozpocząć proces rekrutacji w celu podjęcia szkolenia na instruktora.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Warunkiem podjęcia pracy w zawodzie instruktora jest wykształcenie co najmniej średnie. Osoba pragnąca zostać instruktorem musi przede wszystkim posiadać zawodową licencję pilota, dokumenty instruktorskie potwierdzające odbycie kursu instruktora lotniczego oraz zdany egzamin państwowy. Kursy dla kandydatów na instruktorów lotniczych odbywają się najczęściej raz do roku i trwają około miesiąca. Po zakończeniu kursu kandydaci zdają egzaminy teoretyczne i praktyczne przed Państwową Lotniczą Komisją Egzaminacyjną. Następnie odbywają praktykę instruktorską, po zakończeniu której, uzyskują uprawnienia instruktora pilota najczęściej II klasy, w drodze awansu jest możliwość zrobienia licencji I klasy oraz przejścia na starszego instruktora pilota. W zawodzie preferowane są osoby o dużym doświadczeniu lotniczym. Dobrze widziana jest znajomość języka angielskiego.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie pilota instruktora nie ma możliwości awansu w sensie osiągnięcia coraz wyższych stopni w hierarchii organizacyjnej, można tylko uzyskać wyższą klasę uprawnień, czyli II klasę dla pilota instruktora oraz I klasę starszego pilota instruktora. Cenione jest natomiast zdobycie renomy dobrego, doświadczonego instruktora.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

W zawodzie instruktora mogą podjąć pracę osoby starsze, pod warunkiem posiadania wcześniejszego doświadczenia w tego typu pracy oraz pozytywnego orzeczenia komisji lotniczo-lekarskiej.

Możliwości zatrudnienia

Absolwenci średniej lub wyższej szkoły z odpowiednimi licencjami znajdują zatrudnienie jako piloci w lotnictwie cywilnym, jako piloci statków pasażerskich, lecz również śmigłowców, transportowców. Po uzyskaniu dodatkowych uprawnień mogą pracować w ośrodkach szkolenia lotniczego czy w aeroklubach, jako piloci samolotowi – instruktorzy. Zawód pilota samolotowego instruktora staje się coraz bardziej powszechny, gdyż w dzisiejszych czasach jest coraz większy dostęp do kursów pilotażu, co wiąże się z możliwością zatrudnienia. Powszechnymi miejscami pracy pilota instruktora są najczęściej aerokluby, szkoły lotnicze, czy też prywatne firmy.

Zawody pokrewne

- pilot
- mechanik lotniczy
- mechanik statków powietrznych

Polecana literatura

Strony internetowe:

<http://aeroklub2.home.pl>

<http://lotnictwo.net.pl/>

www.aeroklubbrzeszow.alleserwer.pl

www.aeroklub.wloclawek.pl/